

Protocol leerlingenvervoer en veiligheid

Omdat we veilig willen aan- en thuiskomen

BS de Vonder 2024

Protocol leerlingenvervoer en veiligheid

Verantwoordelijke:

Domein Veiligheid – Arbo

Marcel Roks – beleidsadviseur Arbo/ preventiemedewerker Prodas

veiligheid@prodas.nl

Laatst gewijzigd op: Januari 2024

Vastgesteld op: Maart 2024

Inleiding

Bron: BrabantsVerkeersveiligheidsLabel

Doelgroep: directie, onderwijzend personeel, ouders

Vragen aan de Arbocommissie:

- bijlage 2 Brief aan ouders: ouders nemen kennis van het protocol via de schoolwebsite, schoolgids en/of leerkracht stuurt het protocol door aan de desbetreffende ouders.

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Definities	3
2. Algemeen	3
3. Voorschriften per vervoermiddel	4
3.1 Per auto	4
3.2 Per touringcar	5
3.3 Per openbaar vervoer	5
3.4 Per fiets	6
3.5 Te voet	7
4. Verzekering	9
5. Naleving van dit protocol	10
6. Bijlagen	10
Bijlage 1 verzekeringen	10
Bijlage 2 brief aan ouders	12

Inleiding

Stichting Prodas verklaart het voorliggende protocol van toepassing op het georganiseerde groepsvervoer van leerlingen van en naar school en naar andere bestemmingen in het kader van schoolactiviteiten.

Met dit protocol wordt beoogd voorschriften te geven aan het personeel, ouders c.q. vrijwilligers en andere partijen die het leerlingenvervoer verzorgen, met als doel daarmee de (verkeers-)veiligheid van leerlingen zoveel mogelijk te waarborgen.

Wettelijke regels die van toepassing zijn op leerlingenvervoer, zoals omschreven in de Weg en Verkeerswet, de Wet Personenvervoer en de Regeling Zitplaatsverdeling Bussen en Auto's (ingegaan op 1 september 2002 en de nieuwe Nederlandse regels voor veilig vervoer van kinderen in de auto per 1 maart 2006) vinden hun weerslag in dit protocol.

1. Definities

In dit protocol wordt verstaan onder:

Leerlingenvervoer (in dit protocol "het vervoer" genoemd): het door de school georganiseerd groepsvervoer van leerlingen, bijvoorbeeld in het kader van schoolreis, excursies, theater- en concertbezoeken etc. Hieronder wordt uitdrukkelijk niet verstaan het vervoer van de eigen kinderen door de ouders van en naar school.

Verzekering voor bestuurders: Een WA verzekering en eventueel een inzittende verzekering.

De leerkracht: de leerkracht van de eigen schoolgroep/klas.

Een leerkracht: een leerkracht in dienst van Stichting Prodas.

Begeleider: dat kunnen leerkrachten, ouders of andere derden zijn.

2. Algemeen

- A. De coördinator: met de coördinator wordt bedoeld degene die de hoofdverantwoordelijkheid heeft over het vervoer bij een bepaalde activiteit.
 1. De coördinator draagt zorg voor het bekendmaken van dit protocol aan de betrokken partijen.
 2. De coördinator ziet erop toe dat de uitvoering van onderstaande voorschriften wordt nageleefd.
 3. De coördinator draagt er zorg voor dat dit protocol ter inzage is op de website van onze school.
- B. Ouders, of andere personen die optreden als begeleiders tijdens het vervoer, volgen de aanwijzingen van de coördinator en leerkrachten op.
- C. Tijdens het vervoer is de leerkracht verantwoordelijk voor naleving van het protocol door begeleiders.
- D. Bij calamiteiten zijn de leerkrachten verantwoordelijk voor het zoeken van een passende oplossing voor het probleem.

3. Voorschriften per vervoermiddel

3.1 Per auto

3.1.1 De chauffeur

1. De chauffeur houdt zich aan de wettelijk vastgestelde verkeersregels. Bekeuringen gerelateerd aan (verkeers-)overtredingen door de chauffeur kunnen niet worden verhaald op de school of stichting.
2. Er wordt van uit gegaan dat de rijdende ouder een deugdelijke W.A. verzekering en eventueel een inzittendenverzekering heeft afgesloten.
3. Bestuurders dienen in het bezit te zijn van een geldig Nederlands rijbewijs, en dit ook bij zich te hebben.

3.1.2 Hoe te vervoeren

Basisregels:

1. Er worden niet meer personen in de auto vervoerd dan er autogordels aanwezig zijn.
2. Kinderen vanaf 1.35 meter en volwassenen moeten gebruik maken van de veiligheidsgordel.
3. Kinderen kleiner dan 1.35 meter moeten altijd in een passend en goedgekeurd kinderzitje worden vervoerd (volgens de R44-norm of volgens de i-Size norm).

Omdat in de praktijk het niet in alle gevallen mogelijk is om aan deze regels te voldoen zijn er een aantal uitzonderingen. De meeste van deze uitzonderingen gelden niet voor kinderen jonger dan drie jaar. Zie 3.1.3 'uitzonderingen'.

3.1.3 Uitzonderingen

A. Uitzonderingen vervoer eigen (pleeg)kind:

1. Als er geen gordels achterin zijn, mogen kinderen tot 3 jaar niet achterin vervoerd worden. Kinderen vanaf 3 jaar en volwassenen mogen los op de achterbank zitten.
2. Als er geen gordels voorin en achterin zijn, mogen kinderen tot 3 jaar niet worden vervoerd. Kinderen vanaf 3 jaar tot 1,35 meter mogen alleen achterin vervoerd worden. Iedereen groter dan 1,35 meter mag voorin zitten.
3. Als op de achterbank al twee autostoeltjes en/of zittingverhogers in gebruik zijn en er geen plaats meer is voor een derde, dan mogen kinderen van 3 jaar en ouder op de achterbank de autogordel gebruiken. Het is daarbij niet toegestaan om de driepuntsgordel als heupgordel te gebruiken, door het schuine gedeelte achter de rug te laten lopen.
4. Bij een bijzondere fysieke gesteldheid (denk aan gipsbroek) of bijzondere omstandigheden kan een vrijstelling bij het CBR worden aangevraagd.
5. Als de passagiers in een rolstoel zit, mogen zij in hun rolstoel vervoerd worden.

B. Uitzonderingen vervoer in andere auto; anders dan de eigen (pleeg)ouder:

1. Kinderen mogen alleen achter in de auto in de gordels vervoerd worden.
2. Kinderen mogen alleen over een beperkte afstand vervoerd worden.
3. Incidenteel vervoer is toegestaan, wekelijks naar de zwembles of kinderopvang is niet incidenteel en dus niet toegestaan
4. De aanwezige autostoeltjes en/of zittingverhogers moeten wel gebruikt worden.

3.1.4 Veiligheid

- Er wordt niet in colonne gereden aangezien dan de mogelijkheid bestaat dat voornamelijk op de voorste auto wordt gelet en minder op het totale verkeer. Beter is om gebruik te maken van een navigatiesysteem of om een duidelijke routebeschrijving (met eventuele rustplaatsen) te overhandigen en toe te lichten.
- Indien aanwezig wordt er gebruik gemaakt van kindersloten.
- De kinderen dienen op een veilige plaats in- en uit te stappen; aan de trottoirkant of, als er geen trottoir is, in de berm. Begeleiders dienen zelf eerst uit te stappen.

3.1.5 Begeleiding van kinderen

Per vervoerswijze wordt aangegeven hoe de verhouding kinderen ten opzichte van volwassenen is (hier kan ook worden verwezen naar artikel 3.2.1 t/m 3.2.4). Hiervan kan – in overleg met de coördinator/leerkracht– worden afgeweken.

3.2 Per touringcar

- Het aantal te vervoeren personen met een touringcar is gekoppeld aan het aantal zitplaatsen. In een touringcar mogen niet meer leerlingen zitten dan er zitplaatsen voor volwassenen zijn. Het toegestane aantal passagiers staat vermeld op de vergunning die in de touringcar aanwezig moet zijn, en is bepaald door het aantal zitplaatsen.
- Er dient altijd minimaal één verantwoordelijke leerkracht mee te reizen per touringcar.
- De leerkracht controleert voor vertrek of aan bovenstaande is voldaan.
- Naast de chauffeur is er minimaal één leerkracht aanwezig.
- Bij vervoer per touringcar dient tenminste één leerkracht/ begeleider per vijftwintig leerlingen aanwezig te zijn.
- Begeleiders dienen tijdens de rit verspreid in de touringcar te zitten.
- Iedereen ouder dan 3 jaar, moet een eigen zitplaats hebben, zitplaatsen mogen niet gedeeld worden. In touringcars moeten kinderen ouder dan 3 jaar de gordel gebruiken.

3.3 Per openbaar vervoer

Het vervoer per bus, tram of trein geschiedt volgens de volgende normering:

- Bij vervoer van leerlingen van de kleuterklassen dient tenminste één begeleider per vier leerlingen aanwezig te zijn.
- Bij vervoer van leerlingen van groep 3 t/m 4 dient minimaal één begeleider per zes leerlingen aanwezig te zijn.
- Bij vervoer van leerlingen van groep 5 t/m 8 dient minimaal één begeleider per acht leerlingen aanwezig te zijn.
- De leerkracht bepaalt vooraf het aantal noodzakelijke volwassen begeleiders.
- Voor vertrek worden duidelijke afspraken gemaakt met betrekking tot het veilig in- en uitstappen.
- Er dient altijd minimaal één verantwoordelijke leerkracht mee te reizen.
- Als er te weinig begeleiders aanwezig zijn vindt de reis geen doorgang.

3.4 Per fiets

1. Leerlingenvervoer per fiets vindt slechts plaats met leerlingen van groep 5 en hoger.
2. Er dient altijd minimaal één verantwoordelijke leerkracht mee te fietsen per klas.
3. Fiets de groep als geheel zijn er minimaal 2 begeleiders.
4. Bij het opdelen van de klas, dient altijd minimaal één begeleider mee te fietsen per groepje
5. Als er te weinig begeleiders aanwezig zijn vindt de reis geen doorgang.

3.4.1 Afspraken vooraf

1. De leerkrachten dragen er zorg voor dat onderstaande afspraken en gedragsregels bekend zijn bij henzelf, de begeleiders en de leerlingen.
2. De begeleiders krijgen enkele dagen voorafgaand aan het vervoer de afspraken.
3. De gedragsregels worden in het bijzijn van de hulpouders mondeling gecommuniceerd.
4. Met de leerlingen worden deze afspraken in de klas doorgenomen, voorafgaand aan elke vervoer.
5. Ouders/ verzorgers krijgen voor vertrek het telefoonnummer van een contactpersoon/school.
6. Iedere begeleider is in het bezit van een routebeschrijving.
7. Indien nodig heeft de voorste begeleider een fluitje zodat er tijdig gewaarschuwd kan worden als er geremd moet worden.

3.4.2 Afspraken en gedragsregels fietsen in groepen

1. Er zijn in Nederland geen speciale verkeersregels voor fietsen in groepsverband. Dit betekent dat fietsers in een groep zich aan dezelfde verkeersregels en –tekens moeten houden als de individuele fietser.
2. Staat het verkeerslicht op rood of oranje dan wordt er altijd gestopt. Oranje of rood licht betekent dus stoppen, ook al is de halve groep wel overgestoken (die had nl. groen). Ook de begeleider heeft geen bijzondere wettelijke status en is dus niet bevoegd om bijv. het verkeer tegen te houden bij een overstekende groep fietsers.
3. Zichtbaarheid: Alle begeleiders dragen een fluorescerend verkeersshesje (in het bezit van de school).
4. Alle kinderen dragen een fluorescerend verkeersshesje.
5. De groep blijft in zijn totaliteit zo veel mogelijk bij elkaar (zie verder bij oversteken).
6. Begeleiders: Er wordt in tweetallen gefietst. De leerlingen volgen de instructies van de begeleiders onderweg. Er zijn minimaal 2 begeleiders per groep: één vooraan en één achteraan de groep. De voorkeur heeft 2 extra begeleiders. Begin én eindig echter altijd met een begeleider. Als er in kleinere groepen gefietst wordt, wordt het aantal begeleiders natuurlijk aangepast.
7. Algemene veiligheid: Kinderen gaan niet bij elkaar achterop. Bij het ontbreken van een fiets mag diegene achterop bij een begeleider indien dat mogelijk is.
8. Er wordt een zo veilig mogelijke route gereden: fietspaden, verkeersregeling met behulp van verkeerslichten e.d. heeft daarbij de voorkeur.
9. Eventuele bagage wordt veilig meegenomen: dus onder stevige snelbinders, in een fietstas of in een rugzak. Hang nooit een tas aan het stuur.
10. Het gebruik van mp3/ iPod/ smartphone ed. is niet toegestaan.

3.4.3 Oversteken

1. Bij een verkeerslicht: er wordt gestopt bij oranje en rood.
2. Zonder verkeerslicht: elk tweetal kinderen steekt over wanneer dit veilig is.
3. Zorg ervoor dat de groep kruisingen en wegen niet blokkeert bij het wachten.
4. De rest van de groep wacht op een daarvoor geschikte, veilige plaats (te bepalen door de begeleiding: aan de kant van de weg, fietspad of op de stoep als die er is) totdat de totale groep weer compleet is. Pas dan fietst de groep in zijn geheel weer verder.
5. Nakomen instructies begeleider: de begeleider bepaalt – en geeft aan - wie er over mag steken, waar er moet worden gewacht, wanneer de groep verder mag fietsten enz.

3.4.4 Algemene gedragsregels (VVN)

1. Fiets nooit met meer dan twee naast elkaar.
2. Als iemand belt of toetert om in te halen, ga dan achter elkaar fietsen.
3. Fiets ook achter elkaar op drukke en/of smalle wegen en fietspaden en als je zelf wilt inhalen.
4. De laatste waarschuwt als er een auto achteropkomt die wil inhalen.
5. Houd twee handen aan je stuur.
6. Fiets niet te dicht naast of achter elkaar.
7. Let goed op het stopteken van de voorste.
8. Moet je remmen, waarschuw dan even door je hand schuin in de lucht op te steken.
9. Let goed op elkaar en blijf altijd zelf goed uitkijken.
10. Zorg ervoor dat je fiets in orde is: denk bijv. aan remmen, verlichting, bel, bandenspanning en ketting. Als de fiets vooraf niet in orde blijkt, blijft deze achter. De leerkracht/ conciërge heeft hierbij de bevoegdheid de fiets af te keuren.

3.5 Te voet

1. Leerlingenvervoer te voet vindt slechts plaats bij voldoende begeleiding door volwassenen.
2. Er dient altijd minimaal één verantwoordelijke leerkracht mee te lopen per groep.
3. Alle begeleiders dragen een reflecterend veiligheidsvest
4. Kinderen lopen in tweetallen, eventueel handen vast.
5. Lopen in groepen geschiedt volgens de volgende normering:
De kleuterklassen: minimaal één volwassene op 12 kinderen.
Er zijn voor de onderbouw (tot en met groep 4) minimaal 2 begeleiders per klas van wie er 1 vooraan en 1 achteraanloopt. Als er te weinig begeleiders aanwezig zijn gaat de excursie te voet niet door.
6. Er wordt een zo veilig mogelijke route gelopen: voetpaden, zebrapaden, verkeersregelingen met behulp van verkeerslichten e.d. hebben daarbij de voorkeur. Voetgangers gebruiken het fietspad als er geen trottoir of voetpad is. Is er geen fietspad, dan moet voetgangers de wegberm gebruiken of de uiterste zijde van de rijbaan.

3.5.1 Afspraken vooraf

1. De leerkrachten dragen er zorg voor dat onderstaande afspraken en gedragsregels bekend zijn bij henzelf, de begeleiders en de leerlingen.
2. Deze afspraken worden in de nieuwsbrief aan het begin van elk schooljaar bekend gemaakt en voorafgaand aan de excursie.
3. Voorafgaand aan elke wandeltocht worden kinderen in ieder geval herinnerd aan het stoppen bij iedere stoeprand.
4. Iedere begeleider is in het bezit van of bekend met de te lopen route.
5. Indien nodig heeft de leerkracht een fluitje zodat er tijdig gewaarschuwd kan worden als er gestopt moet worden.

3.5.2 Afspraken en gedragsregels lopen in groepen

1. Er zijn in Nederland geen speciale verkeersregels die lopers in groepsverband betreffen. Dit betekent dat lopers in een groep zich aan dezelfde verkeersregels en – tekens moeten houden als de individuele wandelaar. Rood licht betekent dus stoppen, ook al is de halve groep wel overgestoken (die had nl. groen). De begeleider heeft geen bijzondere wettelijke status en is dus niet bevoegd om bijv. het verkeer tegen te houden bij een overstekende groep lopers.
2. Begeleiders dragen een fluorescerend verkeershesje.
3. De groep blijft in zijn totaliteit zo veel mogelijk bij elkaar.
4. Bij een zebrapad: er wordt gewacht met oversteken tot er geen verkeer aankomt of het verkeer is gestopt. De begeleider geeft een teken.
5. Zorg ervoor dat je kruisingen en wegen niet blokkeert bij het wachten

3.5.3 Algemene gedragsregels

1. Loop nooit met meer dan twee naast elkaar.
2. Loop achter elkaar op drukke en/of smalle voetpaden.
3. Let goed op het stopteken van de voorste.
4. Let goed op elkaar en blijf altijd zelf goed uitkijken.

4. Verzekering

- A. De coördinator vergewist zich van deugdelijke verzekering wanneer voor het georganiseerd groepsvervoer van leerlingen gebruik gemaakt wordt van voertuigen die eigendom zijn van ouders c.q. vrijwilligers. De coördinator kan dit delegeren naar de leerkrachten.
- B. Wanneer voor het leerlingenvervoer gebruik gemaakt wordt van de diensten van een vervoersmaatschappij, vergewist de coördinator, via de verantwoordelijke en organiserende leerkracht(en), zich van deugdelijke verzekering door deze maatschappij.
- C. Grote calamiteiten/ongevallen worden direct telefonisch gemeld aan de coördinator/school. Kleine calamiteiten worden na terugkomst gemeld bij de coördinator en geregistreerd in de map voor incidentenregistratie.

5. Naleving van dit protocol

De verantwoordelijke leerkracht informeert de betrokken ouders over naleving van de regels en afspraken die in dit protocol zijn opgenomen. We nemen aan dat iedere betrokkene het belang van naleving van dit protocol erkent en conform de gemaakte afspraken handelt. Indien dit niet mogelijk is zal per situatie bezien moeten worden hoe te handelen. De eindverantwoordelijkheid van de naleving van dit protocol ligt bij de coördinator. Het personeel wordt – zoals eerder in artikel 2 genoemd – door hem/haar bekend gemaakt met de vastgelegde afspraken. Bij niet na kunnen leven van de vastgestelde afspraken zoekt de coördinator naar een oplossing. Bij niet naleving van de gemaakte afspraken zal de coördinator de leerkracht(en) aanspreken en om een verklaring vragen. Bij ernstige overtreding en/of niet na willen leven van dit protocol handelt het bestuur (Prodass) conform de vastgestelde sanctiemaatregelen in de cao voor het primair onderwijs (CAO PO).

6. Bijlagen

Bijlage 1 verzekeringen

Schoolverzekering

Dit is een basispakket dat alle relevante schadeclaims dekt, mits deze in relatie staan met de school. Het betekent dat (meerdaagse) schoolreisjes en excursies in deze verzekering zijn meeverzekerd.

Het is verboden om schoolactiviteiten te organiseren die een verhoogd risico met zich meebrengen (bijvoorbeeld abseilen) en waar de school verzekeringstechnisch een extra verzekering voor zou moeten afsluiten. Of er moet een verzekering voor afgesloten worden.

Collectieve ongevallenverzekering

Op grond van de ongevallenverzekering zijn alle betrokkenen bij schoolactiviteiten (leerlingen, personeel en vrijwilligers) verzekerd. De verzekering geeft recht op een (beperkte) uitkering als een ongeval tot blijvende invaliditeit leidt. Ook zijn de geneeskundige en tandheelkundige kosten gedeeltelijk meeverzekerd, voor zover de eigen verzekering van betrokkene geen dekking biedt (bijvoorbeeld door eigen risico). Materiële schade (kapotte bril, fiets et cetera) valt niet onder de dekking.

Aansprakelijkheidsverzekering

De aansprakelijkheidsverzekering biedt zowel de school zelf als diegenen die voor de school actief zijn (bestuursleden, personeel en vrijwilligers) dekking tegen schadeclaims als gevolg van onrechtmatig handelen. Er zijn twee aspecten, die vaak aanleiding zijn tot misverstanden:

- Ten eerste is de school of het schoolbestuur niet (zonder meer) aansprakelijk voor alles wat tijdens de schooluren en buitenschoolse activiteiten gebeurt. Wanneer dit wel het geval zou zijn, zou alle schade die in schoolverband ontstaat door de school moeten worden vergoed. Deze opvatting leeft wel bij veel mensen, maar berust op een misverstand. De school is alleen aansprakelijk en daarmee schadevergoeding plichtig wanneer er sprake is van een verwijtbare fout. De school (of zij die voor de school optreden) moeten dus tekort zijn geschoten in hun rechtsplicht. Het is dus mogelijk dat er schade wordt geleden, zonder dat er sprake is van enige onrechtmatigheid van de kant van de school. Een voorbeeld daarvan is schade aan een bril tijdens de gymnastiekles; die schade valt niet onder de aansprakelijkheidsverzekering en wordt (dan ook) niet door de school vergoed.
- Ten tweede is de school niet aansprakelijk voor (schade door) onrechtmatig gedrag van leerlingen. Leerlingen (of, als zij jonger zijn dan veertien jaar, hun ouders) zijn primair zelf verantwoordelijk voor hun doen en laten. Een leerling die tijdens de schooluren of tijdens

andere door de school georganiseerde activiteiten door onrechtmatig handelen schade veroorzaakt, is daar dus in de eerste plaats zelf (of de ouders) verantwoordelijk voor. Het is dus van belang dat ouders zelf een particuliere aansprakelijkheidsverzekering afsluiten.

Bijlage 2 brief aan ouders

Onderstaande zal opgenomen worden in brieven waarin ouders gevraagd worden te rijden. Verder zal het geplaatst worden op de schoolwebsite en schoolgids.

De rijdende ouder zal – eenmaal – verzocht worden om via een schriftelijke verklaring onderstaande punten te bevestigen door het zetten van een handtekening. Deze verklaring dient de ouder te ondertekenen de eerste keer dat hij/zij dat betreffende schooljaar rijdt. Het formulier zal dan voor de rest van de jaren geldig zijn. Het is de verantwoordelijkheid van de ouder om wijzigingen hierop door te geven aan de school.

De school verwacht dat de rijdende ouder:

- .. In het bezit is van een geldig NL-rijbewijs.
- .. Minimaal een WA-verzekering heeft.
- .. Controleert of iedereen op de juiste manier vast zit.
- .. Niet meer kinderen meeneemt dan is toegestaan (aantal gordels).
- .. De deuren heeft vergrendeld middels kinderslot (indien aanwezig).
- .. De kinderen op een veilige plaats laat in- en uitstappen.
- .. Indien nodig, zelf voor een stoeltje/zitverhoger zorgt.
- .. Het rijbewijs bij zich heeft.
- .. Bekend is met de regelgeving.

Als school houden wij ons aan de wettelijke regels (zoals omschreven in de Wegenverkeerswet, de Wet Personenvervoer en de Regeling Zitplaatsverdeling Bussen en Auto's en de nieuwe Nederlandse regels voor veilig vervoer van kinderen in de auto per 1 maart 2006).

Schriftelijke verklaring behorend bij: Protocol leerling vervoer en veiligheid.

Ondergetekende verklaart dat hij/zij:

- .. Op de hoogte is van het "Protocol leerling vervoer en veiligheid", te vinden op de website van de school.
- .. In het bezit is van een geldig Nederlands rijbewijs en dat bij zich draagt.
- .. Minimaal een WA-verzekering heeft.
- .. Leerlingen vervoert op de wettelijke toegestane manier.
- .. Zorgt dat leerlingen op een veilige plaats en wijze in- en uitstappen.
- .. De portieren vergrendelt middels het kinderslot.
- .. Bekend is met de regelgeving en zich hieraan houdt.

Naam:

Adres:

Woonplaats:.....

Telefoonnummer:.....

Datum schooljaar

Handtekening: